UUTISET

MARKKU VUORIKARI

Eduskuntaryhmien puheenjohtajapaneelissa olivat mukana vasemmalta James Hirvisaari (m11), Markus Mustajärvi (vr.), Peter Östman (kd.), Mikaela Nylander (r.), Outi Alanko-Kahiluoto (vihr.), Annika Lapintie (vas.), Kimmo Tiilikainen (kesk.), Jari Lindström (perus.), Jouni Backman (sd.) ja Arto Satonen (kok.)

Puolueet haluavat rönsyilevän hallitusohjelman kuriin

Eduskuntaryhmien puheenjohtajat haluavat supistaa tulevan hallitusohjelman muutaman tärkeimmän painopisteen kirjaamiseen. Pääasia on, että ohjelmaa voidaan tarkistaa vaalikauden aikana.

Eduskuntaryhmien puheenjohtajat pitävät tärkeimpänä asiana seuraavan hallituksen toiminnassa sitä, että puolueet luottavat toisiinsa, eduskuntapuolueiden ryhmäpuheenjohtajat sanoivat torstaina Kohti vaaleja -paneelissa Helsingissä.

Hallitusohjelmaa ei pitäisi kirjoittaa niin tarkasti kuin nyt, se vaikeuttaa päätöksentekoa muuttuvissa tilanteissa, ryhmäjohtajat arvioivat.

Kymmenestä ryhmänjohtajasta vain vihreiden **Outi Alanko-Kahiluoto** piti yksityiskohtaista hallitusohjelmaa hyvänä sen vuoksi, että siinä sovitut toimet todennäköisesti toteutuvat. ”Mitä pyöreämpi sopimus, sen heikommin asiat toteutuvat.”

Kokoomuksen **Arto Satosen** mielestä hallitusohjelman tarkistamismahdollisuus on pääasia. ”Tilanteisiin pitää voida reagoida vaalikauden aikana.”

SDP:n **Jouni Backman** kirjoittaisi ohjelmaan 4–5 painopistettä, joita voitaisiin muutaman kuukauden päästä tarkentaa.

Perussuomalaisten **Jari Lindströmille** riittäisi yksi paperiliuska. ”Liian tiukka ei ole hyvä, vuoden päästä tilanne voi olla täysin toinen.”

Luottamus tärkeintä

Keskustan **Kimmo Tiilikainen** ja RKP:n **Mikaela Nylander** olivat varsin samaa mieltä asiasta. He kirjoittaisivat muutaman pääkohdan ja korostivat, että puolueiden luottamus toisiinsa on tärkeää.

Tiilikainen luetteli tavoitteita: talous- ja työllisyys, sote, pois keskittämisestä, turvallisuus.

Ministereillä pitäisi olla samansuuntaiset yleistavoitteet, kun nyt kukin ministeri kampailee vain oman alueensa puolesta, hän sanoi.

Vasemmistoliiton **Annika Lapintie** totesi, että nykyinen ohjelma oli yksityiskohtainen siksi, että hallituspuolueet tulivat täysin äärilaidoilta.

Sotesta sovitaan

Soten eli sosiaali- ja terveysalan uudistuksen puheenjohtajat uskovat ratkeavan pääosin tällä vaalikaudella eli kevääseen mennessä.

Backmanin mielestä sopimus on hyvä, kun kunnilla on rahoitus- ja tuottajavastuu.

Tiilikainen totesi, että sopimus saatiin aikaan vasta sitten kun oppositio tuli mukaan. ”Toivottavasti sopimus pitää vaalien jälkeenkin.”

Satosen mukaan sekä rahoituksesta että valinnanvapaudesta sopiminen jää isolta osalta seuraavalle vaalikaudelle.

Alanko-Kahiluoto pitää viiden sotealueen mallia oikein hyvänä.

Nylander arvioi, että soteuudistus on ”mullistava muutos kunnille”.

Natosta kansanäänestys

Puolustusmäärärahojen lisäämistä 150 miljoonalla eurolla kiiteltiin yleisesti. ”Puolustus ei ollut enää uskottava, nyt siitä vähän palautui”, Lindström totesi.

Hänen mielestään Venäjän hallintoon ei voi luottaa lainkaan. Natosta hän kaipasi ensin kunnollista selvitystä ja sen jälkeen kansanäänestystä jo ensi vaalikaudella.

Myös muut kannattivat Natosta kansanäänestystä, jos kansakunnan johto päätyy liittymisen kannalle. Puheenjohtajista ainoa Natoon menijä oli Satonen, RKP:n kanta on neutraali.

Vetäjät kysyivät kirjallisesti tulevasta hallituspohjasta ja pääministeristä panelistien kantaa. Porvaripohja sai viisi ääntä sekä kokoomuksen, SDP:n ja keskustan pohja yhden äänen.

Pääministeriksi ääniä saivat **Juha Sipilä** (kesk.) 3, **Alexander Stubb** (kok.) 2, **Timo Soini** (perus.) 1 ja **Antti Rinne** (sd.) 1.

Paneeli kuului eduskunnan toimittajakoulutusohjelmaan. Yleisön mielestä parhaiten keskustelussa pärjäsi Kimmo Tiilikainen.

JOUKO KYYTSÖNEN

Vihreät haluaa uusiutuvaa energiaa ilman ydinvoimaa

Vihreiden eduskuntaryhmä julkisti maanantaina mallin, jolla voitaisiin kattaa teollisuuden ja kotien sähkön tarve ilman lisäydinvoimaa. Mallissa Fennovoiman reaktori korvataan uusiutuvaa energiaa lisäämällä, sähkön käyttöä tehostamalla ja kysyntäjoustoa edistämällä.

”Selvitys toisensa jälkeen osoittaa, että Suomen on mahdollista rakentaa energiatulevaisuus kotimaisen, uusiutuvan energian varaan. Kyse on linjavalinnasta”, vihreiden puheenjohtaja **Ville Niinistö** sanoo tiedotteessa.

Vihreät kattaisi puolet tarvittavasta sähköstä lisäämällä bio-, tuuli- ja aurinkosähköä.

Toinen puolikas saataisiin tehostamalla sähkön käyttöä, mukaan lukien korvaamalla sähkölämmitystä lämpöpumpuilla ja pelleteillä. Kysyntäjoustolla eli ohjaamalla sähkön käyttöä pahimpien kulutuspiikkien ohi vähennetään huipputehon tarvetta edelleen.

Toimenpiteet edellyttävät vihreiden mukaan lisäsatsauksia. Investoinnin vastineeksi saadaan kuitenkin merkittäviä yhteiskunnallisia hyötyjä.

”Vihreä energiamalli alentaa sähkön hintaa, lisää kotimaisia työpaikkoja ja parantaa vaihtotasetta. Kokonaisuutena yhteiskunnallisten hyötyjen voi arvioida selvästi ylittävän kustannukset”, mallin valmistelusta vastannut kansanedustaja **Oras Tynkkynen** sanoo.

MT

Kuntia ei voi pakottaa yhteistyöhön

Valtioneuvoston päätös velvoittaa pohjoiskarjalainen Tohmajärvi järjestämään perusterveydenhuoltonsa Kiteen kanssa oli laiton. Näin arvioi korkein hallinto-oikeus (KHO).

KHO:n mukaan Tohmajärvi olisi joutunut Kiteen määräysvaltaan, joten päätös rikkoi kuntien itsehallinto-oikeutta.

Kitee, Tohmajärvi ja Kesälahti olivat sopineet vuonna 2011 perusterveydenhuollon yhteistoiminnasta. Myöhemmin Kesälahti ja Kitee päättivät yhdistyä ja Tohmajärvi irtautui sopimuksesta. Valtioneuvosto velvoitti 2012 Tohmajärven yhteistoimintaan Kiteen kanssa.

KHO:n mukaan valtioneuvostolla oli oikeus velvoittaa kuntia yhteistyöhön, mutta ongelma tässä oli päättäjien paikkajako.

Laajentunut Kitee olisi saanut kaksi kertaa enemmän edustajiaan päättäviin elimiin kuin Tohmajärvi. Tällaiseen alisteiseen asemaan kuntaa ei voi pakottaa.

STT

Keskittyminen rasittaa keskiluokkaa

Alueellinen keskittyminen on rasite kasvukeskusten keskiluokalle, toteaa tuore keskustan talousmaantieteellisen työryhmän raportti.

”Keskittymisen hyötyjiä ja häviäjiä ei voi jakaa suurten ja pienten kuntien asukkaisiin, vaan eliittiin ja keskiluokkaan”, työryhmän puheenjohtaja **Johannes Hirvaskoski** painottaa.

Raportin mukaan keskittyminen näkyy isoissa keskuksissa asumisen kalleudessa.

Parisuhteen riskitekijöitä taas ovat elämäntavan stressaavuus, kiireisyys ja yksilölle asetetut vaatimukset: huippuosaaminen, joustavuus, työvoiman liikkuvuus. Samansukuisilla kilpailutekijöillä tavoitellaan myös talouskasvua metropolivaltiossa.

Työllisyys hajautuu Suomessa

Kansainvälisesti on havaittu, että työllisyys heikentyy tiiviillä metropolialueilla ja kasvaa pienissä taajamissa ja maaseudulla.

Suomessakin tiiviit, keskittyneet alueet menettävät suhteellisesti enemmän työllisyyttä, kun valmistusteollisuuden tilalle tulleet uudet palvelut ja elinkeinot menestyvät parhaiten hajautuneina, raportti toteaa.

Täten kuntien tai taajamien koon kasvattaminen ei välttämättä maksimoi kansantalouden työpaikkojen määrää.

Biotalous hajauttamisen ytimessä

Suomen talous on kallistunut 1990-luvulta lähtien innovaatioihin ja teknisen kehityksen eturintamassa olevaan osaamiseen.

Kuvaa kansantalouden roolista pitäisi työryhmän mukaan laajentaa.

Raportin mukaan biotalous johtaisi nykyistä tasaisempaan alueelliseen kehitykseen. Biotalous myös parantaa Suomen riskiasemaa, kun luonnonvaroihin perustuva osuus arvonlisästä ei ole vaarassa siirtyä pois maasta.

PAULA LIESMÄKI

EU-maat valmistautuvat ilmastovääntöön

BRYSSEL (MT)

Vääntö päästövähennysten taakanjaosta EU-maiden kesken käy kuumana.

Pääministerien on tarkoitus päättää asiasta kahden viikon päästä pidettävässä huippukokouksessa.

Ennen kokousta näyttää selvältä, että EU-tasolla kasvihuonepäästöjä sitoudutaan vähentämään 40 prosentilla vuoteen 2030 mennessä. Luku on sama, jota EU-komissio esitti tammikuussa.

Uusiutuvan energian ja energiatehokkuuden tavoitteista ei ole tulossa jäsenmaita sitovia. Komission esityksessä EU-tason tavoite uusiutuvalle energialle oli 27 prosenttia ja energiatehokkuuden parantumiselle 30 prosenttia vuoteen 2030 mennessä.

Kokouksen alla vaatimukset uusiutuvan korkeammasta osuudesta ovat saaneet kannatusta. Lopputulokseksi veikkaillaan 40–30–30-pakettia.

Taakanjaosta kovin taistelu

Kovin taistelu käydään päästökauppasektorin ulkopuolisten alojen päästövähennyksistä.

Päästökaupassa markkinat ratkaisevat tehokkaimman tavan jakaa päästövähennykset eri maiden ja yritysten kesken. Päästökaupan ulkopuolisilla aloilla eli liikenteessä, maataloudessa ja kiinteistökohtaisessa lämmityksessä jokaiselle maalle sen sijaan lasketaan oma siivu.

Suomi haluaisi laskentamallin perustuvan kustannustehokkuuteen, eli siihen missä jäsenmaissa hiilidioksiditonnin vähentäminen tulisi halvimmaksi. Valtavirta ajaa kuitenkin bruttokansantuotteeseen perustuvaa mallia, jossa rikkaille maille tulee tiukemmat tavoitteet.

Käytännössä bkt-malli suosii Itä-Euroopan köyhempiä maita ja rokottaa Suomen kaltaisia korkean elintason ja tehokkaan tuotannon maita. EU:n isoille jäsenmaille kumpikin laskentatapa tuottaa hyvin samanlaisen tuloksen.

Bkt-malli tuottaisi Suomelle arviolta 36–37 prosentin vähennystavoitteen, kun kustannustehokkuutta painottava malli jäisi noin 30 prosenttiin.

Biopolttoaineet paras Suomelle

VTT:n keväällä julkistaman tutkimuksen mukaan EU:n päästötavoitteet heikentäisivät Suomen bruttokansantuotetta vajaan prosentin vuonna 2030. Jos päästökaupan ulkopuolinen vähennystavoite kasvaa yli 36 prosentin, nousevat kustannukset merkittävästi.

Biopolttoaineiden käytön lisääminen liikenteessä on Suomelle edullisin tapa vähentää päästökaupan ulkopuolisia päästöjä. Sen sijaan maataloudessa päästöjen pienentäminen on vaikeaa ja edellyttää käytännössä lannoituksen vähentämistä.

Ilmastopakettiin eivät tässä vaiheessa vielä kuulu maankäytön muutoksista, kuten metsänraivauksesta aiheutuvat laskennalliset päästöt.

Ukrainan kriisi on muuttanut EU:n energiapolitiikan painopistettä omavaraisuutta korostavaan suuntaan. Esimerkiksi Puola taistelee tiukasti oikeudestaan käyttää kotimaista kivihiiltä. Myös energiatehokkuuden parantaminen nähdään keinona vähentää riippuvuutta Venäjän energiasta.

EU:n tavoitteena on saada omat tavoitteensa naulattua kiinni ennen ensi vuoden lopulla pidettävää Pariisin ilmastokokousta. Jos muut isot maat suostuvat leikkaamaan päästöjään, myös EU:lla on mahdollisuus korottaa tarjoustaan.

NIKLAS HOLMBERG

JAANA KANKAANPÄÄ

Liikenteen, maatalouden ja muiden päästökaupan ulkopuolisten alojen päästövähennyksille lasketaan jokaiselle maalle oma siivu.

Mepit pudottivat Slovenian komissaarin

BRYSSEL (MT)

EU-parlamentin ympäristö- ja teollisuusvaliokunta torppasi keskiviikkona Slovenian komissaariehdokkaan **Alenka Bratusekin** nimityksen. Hänestä piti tulla komission energia-asioista vastaava varapuheenjohtaja.

Bratusekin suoritusta meppien kolmituntisessa kuulemisessa arvosteltiin surkeaksi.

Hänen ehdokkuutensa oli kiistanalainen jo alusta lähtien. Bratusek nimitti itsensä Slovenian komissaariehdokkaaksi toimiessaan maan pääministerinä. Hänen puolueensa oli kärsinyt vaaleissa murskatappion jo ennen nimitystä.

Komission puheenjohtajan **Jean-Claude Junckerin** odotetaan vaihtavan Slovenian komissaarikandidaatin. Muuten parlamentti voi kaataa koko Junckerin komission nimityksen.

Mahdollisia vaihtoehtoja Bratusekille ovat muun muassa sosialistimeppi **Tanja Fajon** tai Slovenian nykyinen komissaari **Janez Potocnik**.

Mepit vaativat Junckeria muuttamaan myös Unkarin komissaarin **Tibor Navracicsin** salkkua. Parlamentin mukaan Unkarissa kiisteltyjä lakiuudistuksia läpivienyt Navracics ei voi toimia kansalaisuusasioista vastaavana komissaarina.

Muut komissaariehdokkaat näyttävät menevän läpi EU-parlamentin syynistä. Suomen **Jyrki Katainen** sai häntä kuulleiden valiokuntien äänestyksissä 123 ääntä puolesta ja 40 vastaan.

EU-parlamentin on määrä hyväksyä uusi komissio täysistunnossa 22. lokakuuta.

NIKLAS HOLMBERG

POLITIIKASTA LYHYESTI

Rinteelle vapauttava päätös

Korkein oikeus on pitänyt voimassa ammattiliitto Pron puheenjohtajana toimineen ja nykyisen valtiovarainministerin **Antti Rinteen** (sd.) vapauttavan päätöksen.

Rinne sai käräjiltä sakkoja lakkoilmoituksia koskevista laiminlyönneistä. Hovioikeus kumosi sakot vuonna 2012. Asia liittyi vuodenvaihteessa 2009–2010 järjestettyihin teknologiateollisuuden toimihenkilöiden työtaisteluihin.

Niinistö Kanadassa valtiovierailulla

Suomen presidenttipari aloitti torstaina valtiovierailun Kanadassa. Presidentin valtiovierailu Kanadaan on melko harvinainen tapahtuma, sillä edellisen vierailun teki presidentti **Mauno Koivisto** syksyllä 1990.

Stubb: Seuraava hallitus avoin Natolle

Pääministeri **Alexander Stubb** (kok.) uskoo, että seuraava hallitus on avoimempi Nato-jäsenyydelle kuin nykyinen.

Stubb otti kantaa Nato-kysymykseen keskiviikkona Lontoossa pitämässään puhetilaisuudessa. Hän toisti oman kantansa, että Suomen olisi pitänyt hakea jäsenyyttä jo 1995.

TALOUDESTA LYHYESTI

Atria lopettaa Moskovassa

Elintarvikeyhtiö Atria myy kiinteistöyhtiönsä Venäjällä Moskovassa. Yhtiö jatkaa tiloissa vuokralaisena vuoden loppuun. Kauppa ei vaikuta Atrian liiketulokseen.

Atria keskittää Venäjän liiketoimintansa ja investointinsa Pietariin. Pitsanteko ja kaikki teollinen toiminta loppuu Moskovassa. Kiinteistökaupan hinta on 12 miljoonaa euroa.

Pienjuustolat kärsivät pakotteista

Pientuottajat kärsivät Valion ja muiden isojen yhtiöiden lailla Venäjä-pakotteista ja vastapakotteista. Pienjuustot syövät erikoisjuustojen markkinoita ja hintatasoa.

Suomen pienjuustolayhdistys pitää Putin-juustoja pahimpana ongelmana. Lisäksi Keski-Euroopasta dumpataan erikoisjuustoja.

Suomessa on 60 pienmeijeriä ja -juustolaa.

Ruokavienti kasvoi alkuvuonna

Suomi vei elintarvikkeita liki 971 miljoonan euron arvosta tammi–heinäkuussa. Vienti kasvoi puolitoista prosenttia. Eniten vietiin juustoja, maitovalmisteita, voita sekä alkoholia.

Venäjän-vienti kasvoi kaksi prosenttia Ukrainan kriisistä huolimatta. Arvoltaan se ylitti 252 miljoonaa euroa. Osuus oli neljännes elintarvikkeiden viennistä.

Öljyn ennustetaan kallistuvan talvella

Nordean öljyanalyytikko **Thina Margrete Saltvedt** ennustaa Dagens Nyheterissä raakaöljyn hinnan kääntyvän nousuun. Tynnyrin hinta lähestyy sataa dollaria talvella, jolloin öljyn kysyntä kasvaa.

Öljytynnyri maksaa nyt 90 dollaria, mikä on alhaisin hinta kahteen vuoteen. Opec-maat tarvitsevat lisää tuloja julkisten menojen ja geopoliittisten riskien rahoittamisessa.

Iltalehti irtisanoo kuvaajia ja taittajia

Iltalehti irtisanoo yt-neuvotteluiden lopputuloksena 16 työntekijää. He työskentelivät kuva- ja taitto-osastoilla. Neuvottelut koskivat alun perin 31 henkilöä.

IL-Media ilmoittaa panostavansa vahvasti digitaaliseen liiketoimintaan. Taitto sekä kuvaosasto yhdistetään ulkoasuosastoksi.

Kustantaja **Kari Kivelä** sanoo henkilövähennysten syyksi tuotannolliset syyt, eivät taloudelliset. IL-Media kuuluu Alma Media -konserniin.